

La batalla pel lideratge europeu

La cimera del G20 que ha tingut lloc a Washington ha servit a Nicolas Sarkozy per a tornar a mostrar-se com el més líder dels presidents europeus, cosa que tant Alemanya com el Regne Unit observen amb recel. El proper combat serà per a veure qui es troba primer amb Barack Obama, quan ocupi la presidència dels Estats Units.

L'afany de protagonisme de Nicolas Sarkozy sembla no tenir límits. Si més no, la cimera del G20, format pels països més industrialitzats del món i per les anomenades *potències emergents*, que va tenir lloc a Washington el 15 de novembre passat, ha servit al president francès per tornar a presentar-se davant l'opinió pública mundial com el líder europeu amb més projecció política. De nou, Sarkozy ha aprofitat el fet que França ocupi la presidència rotatòria de la Unió Europea per marcar distàncies respecte als altres grans líders europeus, sobretot de la cancellera alemanya Àngela Merkel i del primer ministre britànic, Gordon Brown.

Ara bé, el veritable combat entre els tres grans líders europeus ha arribat amb l'esclat de la crisi financera mundial i, sobretot, en el moment en què Sarkozy ha gosat disputar el lideratge en el terreny econòmic al govern alemany, el principal motor europeu. El dia 21 d'octubre Sarkozy es presentava com el *salvador* d'Europa davant el parlament d'Estrasburg, amb la proposta de crear un únic "govern econòmic europeu" i de donar via lliure a l'entrada dels estats en el capital de les principals empreses. La proposta de Sarkozy no va agradar gens als alemanys i va ser desautoritzada pel ministre d'Economia d'aquell país, Michael Glos. El principal problema és que, com assenyalava el setmanari *Der Spiegel*, el govern alemany no

es refia de Sarkozy, perquè interpreta la seva proposta com un intent de crear un govern econòmic europeu però "amb lideratge francès". De fet, el model econòmic que voldria Sarkozy és força diferent de l'alemany, que ha predominat a Europa al llarg dels darrers anys; un model que no aposta per la intervenció estatal en l'economia.

Tanmateix, les *provocacions* de Sarkozy a la cancellera Merkel, molt més discreta que no el seu homòleg francès, no són noves. Poc després d'arribar a la presidència, Sarkozy es va oposar, contra el parer d'Alemanya, al fet que el socialista Dominique Strauss-Kahn, ex-ministre de Finances francès i rival polític de Sarkozy, fos nomenat director general del Fons Monetari Internacional. Posteriorment, quan l'euro va assolir una cotització molt elevada respecte al dòlar, cosa que dificultava les exportacions de les empreses franceses en més gran mesura que no pas les alemanyes, més competitives, Sarkozy va demanar al Banc Central Europeu més control sobre les cotitzacions. Aquella vegada, tot i que els ministres de Finances europeus van rebutjar la proposta, Merkel es va mostrar força molesta en una entrevista a una televisió alemanya. Per acabar-ho d'adobar, mesos després, Sarkozy declarava, sense embuts, que un cop retirat Tony Blair, ell s'havia convertit en el polític europeu més important. "Alguns tenim l'ego petit, mentre que uns altres el tenen molt gran", va respondre-li immediatament Merkel.

Brown entra en joc. La crisi financera ha anat, doncs, acompanyada d'una disputa en el terreny polític, principalment entre Àngela Merkel i Nicolas Sarkozy, que lluiten per convertir-se en els *salvadors* d'Europa. Ara bé, en aquest sentit, el primer ministre britànic, Gordon Brown, tampoc no s'ha quedat enrere. A principi del mes d'octubre, quan ja gairebé tothom el donava per políticament mort i enterrat, Brown va presentar un pla de rescat per a salvar les empreses britàniques de la crisi, a través d'una injecció de milers de milions de capital públic al sistema; una proposta que va ser molt ben rebuda pels països de la zona euro. En una trobada a París a mitjan mes d'octubre, els líders d'aquests països van donar per bo el pla britànic com a model per a resoldre els problemes ocasionats per la crisi financera.

La bona acollida d'aquest pla de rescat va fer pujar el prestigi i la popularitat de Gordon Brown gairebé com l'escuma, no tan sols a Europa sinó especialment al Regne Unit, on va tenir conseqüències polítiques immediates. Si la majoria de les enquestes li pronosticaven una gran davallada electoral, la primera setmana de novembre el Partit Laborista que lidera Brown va guanyar, contra totes les previsions, unes eleccions parcials molt importants a Escòcia. De la nit al dia, Brown va passar de ser un polític gairebé acabat a renovar les seves aspiracions de continuar al càrrec de primer ministre i, evidentment, també de mantenir-se a la primera línia pel que fa al lideratge europeu.

Ara bé, en vista de l'augment de la popularitat del *premier* britànic, el president francès no es podia quedar plegat de braços. L'endemà passat d'haver anunciat davant el Parlament Europeu la proposta de crear un govern econòmic, Sarkozy tornava a la càrrega amb un altra idea provocadora: continuar presidint la Unió Europea, la zona euro, fins el 2010, ignorant, d'aquesta forma, l'acabament de la presidència rotatòria francesa, que expira el 31 de

desembre d'enguany. Això, evidentment, no va ser ben rebut pel president de la República Txeca, Václav Klaus, que ha d'assumir la presidència de la Unió Europea el dia 1 de gener del 2009. Al seu torn, el primer ministre de Luxemburg, Jean-Claude Juncker –que també és ministre d'Economia i cap de l'Eurogrup, que aplega els ministres d'Economia de la zona euro–, va desautoritzar completament Sarkozy: “He sentit veus que demanen una política econòmica coordinada, particularment en el llenguatge de Voltaire. M'agradaria que aquells que demanen aquesta mena de coordinació en posessin primer algun exemple”, va afirmar Juncker a començament de la setmana passada. Un altre dels opositors a la proposta de Sarkozy ha estat el primer ministre suec, Fredrik Reinfeld, que ha d'ocupar la presidència europea el juliol de l'any vinent. De fet, com assenyalava el diari *Libération* l'endemà de l'anunci, un dels principals arguments de Sarkozy per a justificar el seu pla de mantenir-se fins el 2010 com a president econòmic europeu és que ni la República Txeca ni Suècia no formen part de la zona euro. En qualsevol cas, és clar que les mesures proposades per Sarkozy per sortir de la crisi financera han fet augmentar encara més la tensió amb la cancellera alemanya Angela Merkel.

L'efecte Obama. Quan el candidat demòcrata Barack Obama va guanyar les eleccions a la presidència dels Estats Units, el dia 4 de novembre, la majoria de líders europeus van fer seva aquella victòria. Poques hores després d'haver acabat la cursa electoral americana, començava la cursa europea per a atraure l'atenció del nou president. Segons que assenyalava la premsa nord-americana, sembla que, de nou, va ser Nicolas Sarkozy qui es va apuntar el primer gol, amb una conversa amb Obama que va durar trenta minuts, en contraposició a Merkel i Brown, que només van parlar amb el president electe durant 15 minuts i 10 minuts, respectivament. Ara bé, segons el diari *The Wall Street Journal*, l'explicació a la durada de la trucada de Sarkozy respon al fet que el president francès va necessitar un intèrpret, cosa que va allargar la conversa.

D'esquerra a dreta, la cancellera alemanya, Angela Merkel, el president francès, Nicolas Sarkozy, i el primer ministre britànic, Gordon Brown, fent broma durant una trobada de caps d'estat i de govern, que tingué lloc a Lisboa l'octubre de l'any passat.

En qualsevol cas, els tres grans líders europeus van acordar amb Obama de trobar-se ben aviat. Merkel va convidar-lo a visitar de nou Alemanya i, fins i tot, l'alcalde de Berlín va assegurar que aquesta vegada deixarien que Obama parlés a la porta de Brandenburg, en referència al discurs que el candidat a la presidència dels Estats Units va fer el mes de juliol passat a la capital alemanya davant unes 200.000 persones. En aquella ocasió, Merkel no va donar a la visita una consideració de màxim nivell, sinó que va tractar Obama com allò que era, un mer candidat a unes eleccions.

Per tot plegat, qui té més opcions de convertir-se en el principal interlocutor europeu amb els Estats Units és el primer ministre britànic, Gordon Brown; no debades el Regne Unit és l'aliat tradicional de la Casa Blanca. Sigui com vulgui, tan bon punt Obama prengui possessió del càrrec, el 20 de gener propiament, els mandatariis de les tres principals potències europees començaran una nova cursa. De segur que el primer que pugui reunir-se amb Barack Obama serà considerat com el més líder dels líders europeus.

Xevi Camprubí